

omne illi grati animi testimonium tribueres; conice hinc, quoniam tibi gratiam sicut habitor anima Sancta, ubi licet fibi palam facere effectus fuerit protectionis; & si sit recipere beneficium pro te ponere; cum tibi adeo potentes mediatores conciliat. *Auctor Sermonum in omniis argumentis.*

Omnis profundus animus deputatus est: sed non omnis hominem timet; Poteris quotidie animas in Calum mittere, & in singula fertia momenta hoc potest contingere, educendo illas de Purgatorio per pretes vestras, per vestra Sacrificia, que vel ipsi offerentur, vel ad id offerti curabitur. Non omnes homines erit, vel prudicare possunt, neque in Barbaras regiones proficiunt ad illic lumen Evangelii inferendum; etas, & sexus alios dispensant; & imperitios alios deterrit. Sed ad recentem hunc Apostolatum, quem vobis propono animas salvandi, easque tuto in Calum mittendis nihil vobis metuendum est, nihil periclitandum; vos terrarum orbis idoneos est. Omnes homines ad vocati sunt missis est amplius, fructus, & successus certus est non alia opus est in finione, nihil praecipito caritas, quod spectat ad omnes; nihil denique nobilis, nihil sublimius est in caritate; quid ultra ad vos excitandos requiritur? Si autem scire vultis quam Deo gloriam comparatis, querentes subvenire sanctis animabus, que in Purgatorio detinuntur; ilias in statum adducunt illum videlicet laudandi, perfectius amandi, quam Sanctissimum quoque valeat in terra. Igitur maiorem Deo gloriam procuratis; in hoc enim illa sita est; & si haec Dei gloria obiectum est zeli vestri, sati comprehendere nequos intentiones adeo praestante, & desiderium adeo facilius, atque perfectum. Sed ubinam querenda sicut vobis media, & occasio, que ultra vobis occurrit, & que temper in vestra potestate sunt posita? Vos ex vobis non patres non filii, qui tantum, adeo in hinc gloriam huic Majestatis Deo procariunt; in locum vestrum sufficit has animas sanctas, locum illis faciente laudandi: amandi Deum; quantum poterant, & spendeo; vos Deo maiorem gloriam procuratores, quam vobis licenter per labores vestros, & opera bona vestra. *Auctor Sermonum in omniis argumentis.*

*Rationes, ex vestine, delectato, de-
laborato, de-
matur, Par-
ticipio, le-
tracis oper-* Si magnum est patientibus solitum certas esse salutis fidei in hoc enim feceruntur a reprobis omni spe & fidelio parentibus: inquit, hanc esse cauam fatis sidem, neam ad nos excitantibus a illis operantur, seire, nos inde maiorem percipere certitudinem nostram, & spem prorsus pecuniarum tandem aliquando nos quoque confecuturos beatitudinem, quam alii procuraverimus. Quare? Quia Calum promissum est operibus caritatis: cumque jam vobis ostenderim nullam maiorem, Denique acceptiore esse caritatem ea, qua exerciter erga has animas, quas tanto amore prosequitur, hoc igitur eti certam fibi facere, quantum in vita hac fieri potest, beatitudinem, eas actiones facere, que illam merentur, & per quas Deus ipse pollicetus est se calendis tanquam Julian mercedem collatum. Ita faliuit, qui exsilit, melius se fuis negotiis proprie, qui omnem fidi honorum operum tuorum fractum, quam qui illum cum Defuncta partitur. Nobis inter laboramus, pro illis laborantes. Accidit nonnunquam ut operam nostram in amicorum gratian conferentes, coruque fortuna progressum procurantes, nostre natutae, ac laborantibus subfundam queramus. Sed hoc certissimum est, cum Purgatoriis animabus opiculari conamur; hic enim effectus est, & christiani caritatis meritum obtinere nobis a Deo idem bonum, quod aliis procuramus. Qui large, cifileque erogant elemosynam, quia fiant pauperes, augent honestum, & virtutem, quam habent faciliendi. Sed cum Altaris Sacrificiis hanc eis ipse virtutem habeat, sive Sacerdos sive in gratia five secus, nihilominus operatur. Si Sacerdos illi offert in peccato, committit illi quidem horribile sacrificium, de quo dubitari non potest; sed quod offertur Sacrificium pro expiatione animarum, quae expiantur, nihil amittit efficientia fidei, atque virutis. Hoc ipsum de illo dicendum est, qui illud curat offerti. Si illi sit in statu peccati, per hanc actionem pro se nihil adquirit; sed Sacrificium quod defunctis procat, aque credit in eorum solitum, quia hoc est pretium liberacionis eorum undecimque proveniat; quoniam independenter operatur ab illo, qui vel ipsam offert, vel qui juvet offerti; & haec ratione tuo operatur. Quod non semper dici potest omnibus alitis bonis operibus, quae exhibentur Deo eadem mente, & pro eodem effectu. *Auctor Sermonum in omniis argumentis.*

*Dilectio-
nem statu-
m amicarum
Purgatoriis,
& nostrum.* Poteris ob oculos eas rationes attuli, quibus teneris open lerite animabus fructum tuorum in Purgatorio gerimenter, & open tam implorantem eniximus precibus, & licet mihi, ut tandem sine faciem tristi huic argumento, eas cum statu tuo comparare. Heu! Illa penas iuunt in extremo carcere, dum ipse integra frueris libertate; ibi illa aerem ignitum perlant, dum tu commodatum dicas; illa incalabiles torquentur crutatus; dum tu solatus vacas; & quod iniquissime ferunt, est, eos, qui magis illis open ferre debentur, illos est, qui primi eorum, qui mortui sunt; magna est enim subfundam animabus offere pro illis orationem Sancti, atque terribilis Sacrifici, quod expositum est in Altari; quod, inquit illi, vos, qui carum in terris amicis jactabatis! Vos qui adeo facile eas sublevare potestis aliquibus precibus, vel elemosynis, mitemini tanta ipsarum calamitatis. Vos Sacerdotes, qui adeo crebro offertis super Altare Sanguinem Agni pro Defunctis effusum, non fecis ac pro Viuentibus, effice, ut inde defuant in eorum flammis, ut extinguantur. Miserebamini mei. Vos tandem, qui frequenter adeo pertinantis per Tempia, ubi quieteant ova propria-

quorum vestrorum; vos qui testem habebitis sub oculis eorum sepulcrorum, quodomodo obliviscimini eorum in vita altera, a quibus in hac nati estis? Videor enim milles inter haec confusas voces open flagrantem exaudire vocem Patris, qui de medio flammorum hac usque attollit clamores, atque vocat filium, quem omnium bonorum suorum reliqui heredem, pro quo tuas fibi cumulavit peccatas; eadem cumulans thesauros, ingrate, & inhumane. Ego ne tot labores confundam, ut omnia tibi commoda compararem, & ut tuam felicitatem statuerem; ubi est gratis animus tuus? Non queror de haec Dei manu, quae aggravata super me; nimis aqua est, & aquo animo parior; illud doleo, quod cum hic sum proper te, & quod formidam salutem meam praetuli, tu me in urgentissima defensione necessitatis, & ex tot redibitis, quos tibi reliqui, gravata seras minimam partem abrudeat ad levandum animam Patris cui in hac flamma gementis. Heu, ubi video aurum, argenteumque, quod tibi concesi, in aula, in solitaria, infinitus sumptuus tuus impensus, quo dolore conserior videns, tibi reliquias esse, quod ita nigris infusis, & deoleas id, quod tibi ergadant estet liberatio ex tot misericordiis illius, per quem vivis? Ad id fatus es pars pannorum, quibus magnifici indueris; dum ego circumcamustis sum iugibas, & flammis; Ad id mihi fatus es, quod in iactu tesferarum ludo obijcis, vel quod in unotram infusum convivis; & id negas mihi crudelis, quod idem est, tu de me ne cogitas quidem. *Auctor Sermonum in omniis argumentis.*

Vobis autem Matrona dilectus vir de medio flammorum elampt, ubi fides illa adeo follementi jurata, ubi confusa amicitia, potquam illi morti proximo pollicit estis, vos portavisse in illis sepulcris, quam in vobis viciatura. Hec plorat? Mors, vix illam abstulit ab oculis vestris, cum oblivio illum ex corde, & cogitatione vestra delevit. Alia ex parte audiens, mibi videor animam pauperis derelicti, nauta aquae incolitus, militis, cui ager fuit pro tumultu inservient clavis, & similis Paralyticus Evangelico, qui oculo supra triginta annos fecus probatica pietatis oram expectavit quia aliquem inveniret, qui benigam fibi manum tenderet, ut in illam coniceret; ita ut a Salvatore interrogatus, cur ibi tanta permanes quin curaretur, tristis haec reddidit verba: *Hominem non habeo.* (Jona 5.) Heu! quod derelicti ab omnibus pauperes, sine consanguineis, sine amicis, omnibusque ignoratis plurimos Jam ardent annos in hac flamma; neminem quippe habent a quo in Domini Sanguinis pietatem valente immigri! *Hominem non habeo.* Opem vestram implorantes ne derectebitis illis hoc officium, pro quo quandoque centuplo referent.

Opere pretium haec est animadverte incomparabilem ut utilitatem Sacrifici Missae pro expiatione peccatarum Purgatoriis propter ceteris quibuscumque bonis operibus, qui exercitare, offerre, ipse posunt in forma suffragii. Cum enim hoc Sacrificium ager per se, a te ex propria virtute, ut docent Theologoi, agit independenter a meritis persona illum offerens, vel offerri curantis, quod non praestant junia, preces, & mortificationes, qui eum in finem adhiberi conveverunt. Si enim hujusmodi actiones sunt, quantumvis in feme fane sunt, nisi sunt in statu gratiae; letet non sint inutiles omnino, tamen nec satisfaciunt pro facientibus illas, neque pro aliis. Sunt enim opera mortalia, sicut vulgo appellantur, cum minime vivificata sint per caritatem, & gratiam justificantem, qui tribuit illis pretium, & a qua omnes actiones nostra bona haurient meritum, & virtutem, quam habent faciliendi. Sed cum Altaris Sacrificiis hanc eis ipse virtutem habeat, sive Sacerdos sive in gratia five secus, nihilominus operatur. Si Sacerdos illi offert in peccato, committit illi quidem horribile sacrificium, de quo dubitari non potest; sed quod offertur Sacrificium pro expiatione animarum, quae expiantur, nihil amittit efficientia fidei, atque virutis. Hoc ipsum de illo dicendum est, qui illud curat offerti. Si illi sit in statu peccati, per hanc actionem pro se nihil adquirit; sed Sacrificium quod defunctis procat, aque credit in eorum solitum, quia hoc est pretium liberacionis eorum undecimque proveniat; quoniam independenter operatur ab illo, qui vel ipsam offert, vel qui juvet offerti; & haec ratione tuo operatur. Quod non semper dici potest omnibus alitis bonis operibus, quae exhibentur Deo eadem mente, & pro eodem effectu. *Auctor Sermonum in omniis argumentis.*

Cyrilla Sanctus Cyrilus Jerofolymitanus inquit: Cum nos Missa offerimus Sacrificium, a nobis fit quoque commemoratio eorum, qui mortui sunt; magna est enim subfundam animabus offere pro illis orationem Sancti, atque terribilis Sacrifici, quod expositum est in Altari; quod, inquit illi, vos, qui carum in terris amicis jactabatis! Vos qui adeo facile eas sublevare potestis aliquibus precibus, vel elemosynis, mitemini tanta ipsarum calamitatis. Vos Sacerdotes, qui adeo crebro offertis super Altare Sanguinem Agni pro Defunctis effusum, non fecis ac pro Viuentibus, effice, ut inde defuant in eorum flammis, ut extinguantur. Miserebamini mei. Vos tandem, qui frequenter adeo pertinantis per Tempia, ubi quieteant ova propria-

quidem coronam facimus, sed offerimus Iesum Christum pro peccatis nostra immolatum, ut illum reddamus proprium erga illos simul & nos. Sanctus Joannes Chrysostomus inquit ille, qui est tanquam Legatus pro universo Mondo, orator est, atque intercessor apud Deum, ut sit proprius defunctorum. Et in Homilio 21. in Acta: Non est simpliciter Diaconus, qui clamet pro iis, qui mortui sunt in Iesu Christo, & pro illis, qui faciunt commemorationes; non est Diaconus, qui hanc vocem emittat, sed Spiritus sanctus; & in Homilia 3. in Epistolam ad Philippienses: Non fructu praecepimus Apostoli, ut in venerabilium Mysteriorum celebratione sit commemoratio mortuorum, sciebant enim non modicem inde illis cedere utilitatem; aderat enim populus universus attulens manum in Calum, ibique post oblationem Sacrificium, quod modo non placabat Deum orans pro illis! Idem sanctus Joannes Chrysostomus nos docebat, opus non esse fletibus, neque lacrimis conco-

Orant fideles Dominicam Diem subrogatum fuisse Iudeorum Sabbatho; quod adeo explicite imperatum fuit, ex quo in Mondo lex extitit, & Religio. Ecclesia preceptum hoc in nova lege instauravit; addidicisse solim dies Feros Sanctorum memoriae & Christianissimi Mysteriorum sacros. Quod ad Dominicos dies attinet, Schismati, quoniam ab Ecclesia separati, illorum observandorum obligacionem agnoscunt, tanquam a Deo ipso institutorum, & voce cultui ipsius dictorum, quin tabernacula rationem habeant praetectorum, que pariter proponit Ecclesia. Quod vero pertinet ad Sanctorum festivitatis, illi errori suo mordicus inherentes, hoc observare detrectant, & putant semet subiecti non debere hinc obligationem, quam veris Fidelibus imponit Ecclesia.

Argumentum hoc traditum, non immorabitur iis, que Theologici, Causistic, & Controversie docent, & que omnino precepta sunt, ac necessaria ad satisfaciendum hinc precepto: sed prater ea que a nobis dicta sunt de hoc argumento in Tomo Primo Bibliothecae nostre, ostendimus, ubi ipsi etiam Catholicis in hoc argumento deficient, & quod modo preceptum hoc religiose, ac ut verum decet Christianam, sit observandum. Mihimet persuadeo nihil magis, quodlibet ipsius esse admonendum; nullum enim preceptum esse reor, quod minus servetur, & in quo frequentius Christianum deficient.

DE OBSERVANTIA DIERUM

Dominicorum, atque Festorum.

Tria regulam, pro dominicis, pro festis, & pro diebus Observantia. A Dominico, Ferosque dies Christiano ritu tradituros (utroque enim conjungo, quadriguidam ab Ecclesia non sequuntur) tria requiruntur: unum quantum scindendum, alterum faciendum, tertium vero omittendum. Primum non est obligations, sed cognitionis ad Festos dies majori cum pietate celebrandos; sed opus est, ut Christiani teneant mentem Dei, & Ecclesia in hac institutione; ubi enim ignoratur, mens nostra remanet vacua, & non habet unde cum utilitate occupetur. Generatis igitur dicimus, Dominico, festoque dies institutos fusse ut per omium cum Deo praetarfactos possemus. Anima haec immortalis, que in corporibus nostris continetur, fatis effecta, nisi tempus haberet semet in Calum attulendi, & considerandi principium ex quo profecta est, & se conjugandi cum extremo fine suo, ad quem est revertitur; si facta propter Deum, semper avocata est ab objecto dignissimo amore ipsius, ut temper curis suis, ac terrenarum humiliorum rerum cogitationibus disinterferat. Indigitabit illa tempore a reliquis negotiis vacuo, ut uni vacaret Deo, ut illum cognoscere, ut opera eius admirari, riteque preciosos Cordis sui motus devovere: Ex libro cuius titulus: *Familia Sacra Patrii Corderis.*

Secundo: Festi dies instituti sunt, ut in hac quoque vita regemus, utrumque gaudemus quod in Calo speremus, ubi ab omni angustia & sollicitudine immunes in Dei fini reuicticemus. Opus est, ut hac prægatuum efficiat, ut per virtutem christianarum, & laboris operarum exercitationem memoriam, quod expositum est in Altari; quod, inquit illi, vos, qui carum in terris amicis jactabatis! Vos qui adeo facile eas sublevare potestis aliquibus precibus, vel elemosynis, mitemini tanta ipsarum calamitatis. Vos Sacerdotes, qui adeo crebro offertis super Altare Sanguinem Agni pro Defunctis effusum, non fecis ac pro Viuentibus, effice, ut inde defuant in eorum flammis, ut extinguantur. Miserebamini mei. Vos tandem, qui frequenter adeo pertinantis per Tempia, ubi quieteant ova propria-

tione potius, quam pharmaci indiger. Dominicorum avititia servorum vitam abluimur; & necessitas alendi Familiam pauperum artificium valetudini officeret, si remittatur sine aliqua interpolatione quietis operari. Ex eiusdem.

Nullus festus est dies, qui non cedat in fidem eruditum. Dies Dominicus institutus est, ut offeramus Deo nostris gratiarum actiones pro bonis omnibus, que nonnulli laetus largitus est per chaplam hebdomadam, atque ut ab illo petamus grāiam recte inchoandū illam quam sumus ingrediatur. Hęc cedens dies exigit in cordibus fidem nostrorum refutare; ut remittatur ad gloriam: efficit, ut remittantur Religiones Iesu Christi, propter quam declarata fuit sancta pietas omnibus diebus. Non pollimus autem saepe exercere mentem nostram hujusmodi cogitatione, que una posset nos avertire a vita, & efficiere, ut vivamus virtutem. Alii festi dies unaq[ue]que habent Mysterium suum. Quidam exhibet nobis Iesum Christum in speciissimis actionibus vita sua. Sicut nunquam illi tefari possumus nimirum gratitudinem; ita nunquam nimis habere possumus occasioe, quae saepe cleare in nobis recordationem cum, quae fecit pro nobis. Alii instituti sunt in honorem Deipara, modo ad imprimentam in mente nostra iustum magnitudinem suorum admirationem; modo ad ingrediendas in nos singulariter fiduciam in ipsius protectione. Religiosus dies Festi in Ecclesiis introduci fuerat, ut sanctos coleremus, ac memoria repetemus; quo pacto precia corarum opera nostra sunt Deum remunerare; ut exemplum, atque utilitas nos efficerent virtutem ipsius imitatores. Ex libro Patrii Joannis Corderis Tomo secundo.

Ad Festos dies celebrandos, omnis Fidelis Missam audire tenetur, & grave peccatum est deesse huic officio legitima causa. Ecclesia preceptum explicitum est; nec poterat illi diebus dominicis, & festis, nisi adhuc attentionem, devotionem & reverentiam. Religiosus dies Festi in Ecclesiis introduci fuerat, ut sanctos coleremus, ac memoria repetemus; quo pacto precia corarum opera nostra sunt Deum remunerare; ut exemplum, atque utilitas nos efficerent virtutem ipsius imitatores. Ex libro Patrii Joannis Corderis Tomo secundo.

toque Paschali tempore non vacat a Mysterio; cum Ecclesia hoc corporis habitu nobis velit immovere, cum iam resurrexerimus Iesu Christo, nobis non esse ultra inhabendum terra. Si confusuris cum Christo, que sicutum sunt, sapere non posse terram. (Cofess. 3.) Idem.

Confiderationes ad ipsius argumentum perducuntur.

Quoniam ubearem considerationem copiam non suppeditat nobis quidquid dictum est de institutione, sollemnitate, & sanctitate Dominicorum? Numquid hodierna die cum eadem Religionis spiritu dies Dominicorum celebrantur? Cum ictum sensibus, cum eadem veneratione, cum eadem sollicitudine? Hec! Pauci immo videntur mihi dies detersi profanari! Quotusquisque diem Domini traducit non in iustitibus occupationibus, non in foliatis, non in profani exercitationibus? Dominum rapide, & more potius Ethniconum, quam Christianorum terribilis Altaris Sacrifici adfertimur, satis nos perfundit suisse credimus muneri Dominicum diem sanctificandi. Missa sine pietate, fine reverentia, & diei posset, fine sensu Religionis audita, pletisque loco est omnium plororum operum, quorum praxis invenitibilis fidelibus omnibus imperatur. Si quis voluntarius cœterus, si quae luctoria concertatio, si quae ad dampnandum conditio, si laetus institutum convivium; verbo, si quid minus Christianum, ne dicam magis Paganum est, hoc in Sanctum Dominicum diem rejecitum. Hicc dies, portentus amplius dies Domini nuncupari? Hec! Dominus dei nullam fere partem obtinet; & netio utrum possit dicens dicitur illis, quibus Ecclesia celebrat Salvatoris Nativitatem; quo homines polluebant magis per intertemperantiam suis diebus, quam in totius anni decurso. Saltem pro certo aferere licet per hos Sanctitatis dies, paucum plura committi delicta, quam in reliquo hebdomadae spatium, Cogitatis labore hunc vobis admodum esse profuturum, & fortasse reparatum dierum aliorum negligenter, & otiositatem, vel iacturam, si quam eas aquila passi estis, compenaturum. Hec! Temporis damna sumptibus bonorum aeternorum non sunt reparanda. Eloto subiecti, ut decet, imperio Dei regulares in legum observantia, sicut aquum est; reddite illi, quod illi debetis, & quod a vobis expectat: & Deus vestrui non obliviscetur. Quod per scelus obtinere contenditis, per confidentiam in ipso vestrum consequemini. Idem.

Scilicet Sermonum in omnia argumenta.

Hoc in argumento instituti questionis potest, quam tamen decidendum minime aggredi; Car Deus qui hominem post peccatum labori damnaverit, & in sua inobedientia peccatum voluerit, ut in ludore vultus sui panem labore sibi comparatum manducaret; cur inquam Deus imperaverit, ut hic homo septima qualiter die abstineret ab opere per peccatum, quoniam non dubitamus quoniam illi fuerit in dictum, quandoquidem inde legem populo universo irrogavit: *Memento, ut diem Sabbathi sanctifices.* Sed responsio Origens Quaestioni huic redditus locum nulli prabit ostendendi jus, quod habuit Creator homini utrumque praependi, & quanti interfici hominis utrumque observare. Primum, Pater laudatus inquit, illud impoluit tamquam Iudeus ad crimen ejus puniendum, & prohibendum, ne per otium ille recentia peccata committeret, si terra sponte ad viatum necessaria, & usque ad delicias suppeditaret, ut antea, quin ejusdem cultura indigeret. Alterum vero praeceptum inquit, tamquam Dominus, ac summus Dominator, sibi servans diecūtē cultui, honoris suo conseruatum; hoc quippe minimum erat officium quod exigere posset, ut videlicet dies una impenderet in cultu illius, qui sex impenderat in productione creaturarum ceterarum, quas hominem servitu subiecisset. Non latet ratio, propter quam Deus sibi pro regno diei segregavit etiam decessus & causa, qua Ecclæsa mixtum diem Sabbathi in Sanctum hunc mutaverit Domini diem, quo hominem Redemptor gloriosus egressus est de sepulcro perscrutatus aeternæ res, quam post completum magnum salutis nostræ opus nobis metuere procuravit. Inutile effet etiam rationes affere, propter quas Ecclæsa sancto huic diei adiecit dies Festos, dictos memoris aliorum Mysteriorum nostra Religionis, ac plurimorum Sanctorum, quorum exempla nobis oculos propone voluit, & illos adducere per cultum, qui adhuc sit illis, ad nos precibus suis, siue apud Deum auctoritate juvandos. *Autor Sermonum in omnia argumenta.*

Sic, Auditores, vos perfecte callere officium vestrum, Dominicum diem celebrandi, solum cum hoc præceptum complectatur unum ex principiis officii Christiani, vos ore, & oboetro, ut iustitiam hanc abiciatis sententiam, qua multi existimat, hoc argumentum non fatis esse dignum. Majestate suggestus, aut audientium amplitudinem; quia hinc solet institutum popularis fermo; audeo enim dicere, eos, qui patenti nihil else, quod exprobent sibi in hujus præcepto obseruantur, fortasse nonquon illud, ut opus est, obseruantur. Verumtamen ut ex hoc tertio familiari hauriamus documenta, dicam folium, præceptum hoc præfagi posse duobus modis secundum duas validiores capitales, quibus agimus, avaritiam videlicet, atque licetiam. Avaritia respicit illos, qui meutant, ne laboris interplatio gravem aliquam inferat, jactaram bonis, ac negotiis suis; vel qui fatius suis cura lucrum præferant temporale. Licetia vero ad eos spectat, qui cum commode vivant, & carere valeant labore manuum suarum, dies hofce convertant in noxiām requiem, illos traducentes in ales, in foliatis, in commissationibus. Vel si malutis, in unum colligo duas hujus præcepti partes, in quas vulgo dividit

Cultus Dei; & quia omnis Christianorum cura in suum iporum sanctificatione fit collocanda; unde sequitur laborem his diebus vetrum non esse, nisi propter reverentiam, qua illis debetur, & quia hominem avertit a Dei servitio. Hinc concicte, Auditores, utrum dies isti observantur ab illis, a quibus traducuntur in foliatis, & ganeis. Hor nonne est, finem defluere? Nonne est istos nequissime violare? *Autor Sermonum in omnia argumenta.*

Renuit vosmet divinis subiugere imperis, & illis patere, ne familia vestri, eisque negotia quidam detrimeni patiantur; sed propterea, & quod muneri vestro deficiens, perfum ibus bona vestra; familia vestra ad extreemam redigere inopinari, & maledictum a perfoma, ad vestras opes migrans efficiat, ut misera labores effegiat. Cogitatis laborem hunc vobis admodum esse profuturum, & fortasse reparatum dierum aliorum negligenter, & otiositatem, vel iacturam, si quam eas aquila passi estis, compenaturum. Hec! Temporis damna sumptibus bonorum aeternorum non sunt reparanda. Eloto subiecti, ut decet, imperio Dei regulares in legum observantia, sicut aquum est; reddite illi, quod illi debetis, & quod a vobis expectat: & Deus vestrui non obliviscetur. Quod per scelus obtinere contenditis, per confidentiam in ipso vestrum consequemini. Idem.

Sci Deus vos temporalis hinc bonis indigere, & vos facie potestis, legitimam illorum adquirendorum viam latorem esse: *Sicut Pater vester, qui hinc omnibus indiget.* (Matth. 6.) Sed necfits, quo medio illum adigere valeris, ut bona vestra teat, eaque augeat, cum illa præfertis illis pietatis officis, quæ vobis præscribit. Neque ultra miror, quare Apostolus avaritiam, & adhesiōem terrenis his bonus idolatriam, & servitum vocat Idolorum: *Avarus, quod est Idolorum servitus;* (ad Ep̄. 5.) quia illis ea præstant obsequia, quæ unī Deo debita sunt, præferendo lucrum exiguum cultui illius, & in eo fiduciam omnem collocando. Hoc illis omnibus accidit, quibus cupiditas ista dominatur, sed cultus iste sacrificagus, quem Christianus adeo perhorrexit, nonquam apertus apparuit, quam cum dies divinae cultui dicati solantur. Etenim nonne avaritiae impedire, quod uni supremo Domino debetur? Nonne Deo, qui meretur sibi reverentiam adhucibit, singulis vobis nostris momentis, negamus tempus illud, quod in modici argenti lucro infumitur? Nonne lucellum hoc præfertur Deo, qui hoc tempus sibi reservavit nostra recepturus obsequia? Nonne hoc est tibi perfusum esse, aliud majoris momenti non desice negatum pre illo obviandi omnia nostra Religionis officia? Sed ad id non fatis attendat caca cupidas. Verum nefcio utram ad id magis attendat licentia, polluens Sanctos hos modo quidem profus alio, non tamminus nefario. Idem.

Satine cogitabis, præcepto hujus finem esse servire Deo, ut sanctos his dies in mundanis, profanis negotiis infunatis? Illos instituti Deus, ut homines teneantur illi finis officia præstare; sed clam qui corruptor est opus Dei, Festos inde facit sibi dedicatos, quoniam suo cultui facros. Parum interret illi, utrum dies Dominicus, aliquid Festi instituti sicut in honorem Sanctorum, atque auctiōissimum Mysteriorum nostrorum, dummodo in præfatis mutetur, & diebus istis Deus ipse gravis luctatur. Hi modo sunt dies Festi sicut: quoniam in illis exercet potestatem suam, quoniam ipsi melius præstare obsequium; quoniam plures habent factores, ejusque auditorias universa in pretio est. Non potuit illi nostra Religionis ceremonias, neque Festos dies ad eas peragendas destinatos delere, quoniam olim Ethniconum perfectiones sustinuerit; sed votorum suorum summam ferre consecutus est per profanationem quod sit ab ipso fidelibus, qui videntur idem iniuste consilium quod impii de quibus loquitur Regius Propheta: *Dixerunt in corde suo, quid est faciendum omnes dies Festos Dei a terra.* (Psal. 3.) Conati fuerant efficiere, ut omnes Domini dies Felti cesserant, polluentes illos, & alios subrogantes, quibus idola fuerint colenter eo apparatu qui triumphi speciem pra se ferret, celebrantes ludos, spectacula, conventus, convivia, quæ populos a Dei cultu avenerant: ita ut cum Mundus universus ad infolitos, magnificoque apparatus confluenter, Templum Dei, ejusque Altaria defererentur. Hec nefaria fuit ars impii Antiochi quemadmodum legitum in prima Machabæorum. Sed hodierna dies aliquid simile auctoritate Christiani: Sanctis enim diebus celebrantur conventus suos, ludorum concertationes, spectacula, & tempus fallere querunt; & si judicium feratur ex modico cultu quem Deo reddunt, & ex parva Religione, quam pra se ferant, dici potest, illos obtinuisse, ut dies pietatis delimiti cessarent: *Quid est faciendum omnes dies Festos Dei a terra.* Idem.

Quod si præceptum Sanctorum dierum finis est reddere Deo honorem, & cultum, quem illi debentus; Scriptura datum nobis propinquit, qui exigit a nobis non minus gratias agamus Deo de beneficiis, quæ illo recipimus.

Honori Bibl. Conc. Theol. de Myster. Tom. V.

bili, in eorum gratiam divident, ac suspendens flactus Maris Erythræi, præcepit ad memoriam facti servandam, ut celebraret Pascha, & gratum animum testarentur magnum hunc coelentes diem, non vulgari apparatu; & in Christiana Religionem quis ignorat Dominicum diem consecratum esse memorie Resurrectionis Salvatoris; Incarnationem, Nativitatem, aliique Mysteria, quæ sunt Christianorum Festivitas instituta sunt tantum ad revocandam cogitationem totidem incomparabilium beneficiorum, & ad cunctis in nobis sensus Religionis, quos poscent aucta Myteria, quæ in mentem revocant? Devotio, gratiarum actions, tenuis gratitudinis, & sancti latitatis Sanctos hos dies connotare debent in corde nostro, quemadmodum connotatur ea pompa, & sollemnitate, quæ illos extrinsecus celebra Ecclesia. Quid autem plerique efficiunt Christiani? Videtur ingratitudo, irreligio, impietas nunquam elucescere magis, quam Sanctis hinc diebus per criminosum illorum abutum; quandoquidem Sancta haec, & Spiritualis latitudo, quam hinc tollerimur inspirant, convertitur in latitudinem mandanam, in mentis evagationem, in effusionem cordis, omniumque sensuum, quæ efficit ut non secutus ampi in Scripturis dicant: *Ubique relinquant signa latitudo.* (Sap. 3.) Hi Festi sunt dies, toti ergo in gaudio, & in foliatis impenduntur. Negotiis vacavimus per hebdomadam; huic molestie necessitati nos statu, & conditio nostra subiecti; opus est igitur, ut diebus his damnum facciamus. Ludi, convivia, deambulationes, societates, computationes; tempus hoc gaudio definitum est, cumque nos monitos velit Sa- piens: *Particula bona dies non se prætereat,* (Eccl. 14.) plerique tempus se perdidiſse putarent, nisi fatis genio inservirent. *Autor Sermonum in omnia argumenta.*

Abusus qui
finit in mo-
do Domini-
cis dies ce-
lebrandi.

Animadverte, queso, quomodo abusus quocumque adrepit, & quomodo sancte inimicorum confuditur sensim, ac sine debetum, & deambulationes, societates, computationes; tempus hoc gaudio definitum est, cumque nos monitos velit Sapiens: *Particula bona dies non se prætereat,* (Eccl. 14.) plerique tempus se perdidiſse putarent, nisi fatis genio inservirent. *Autor Sermonum in omnia argumenta.*

Festinare, quodammodo abusus quocumque adrepit, & quomodo sancte inimicorum confuditur sensim, ac sine debetum, & deambulationes, societates, computationes; tempus hoc gaudio definitum est, cumque nos monitos velit Sapiens: *Iniqui sunt caro vestri, & follementa vestra adiutio anima mea.* (Iam. 1.) Ha Festivitas, & hanc folia vestra non sunt conformia consilio, quod habuit Deus instituendi Sanctos his dies tot beneficis connotatos. Horum vestras follementas, quoniam tantum abest, ut homines meminirent Dei, ut immo illum afficiuntur, eumque cogant, ut de prævaricatoribus legum suarum penas repoccat. Quomobrem illis ministrari, fore ut *Conversari Festivitas erant in laetam, & convivio erant in plausum.* (Amos 8.) Nihil enim Deus severus panit, quam impietatem, & profanationem rerum Sanctorum, & nullus dubito, quoniam plerique domestica mala, quam vestris incidente familiis, & quæ efficiunt, ut dies adest calamitos traducatis, sint superfluum corum, quos profanatis, animo parum pio, nec gratio beneficia, quibus a Deo cumuli sunt, recognoscunt. *Autor Sermonum in omnia argumenta.*

Quemadmodum olim justus Deus populum suum diem Christiani Sabathum celebrare, ut illum ab aliis fecerent populi, atque hoc effet veluti signum foderis, quod cum illo qui nomine eius dicitur, ut *Sabbatum meum custodias,* quia tenus tales signum est inter me, & vos. (Exod. 31.) Simili ratione per extatam, & regulem horum dierum obseruantiam versus Christianos fecerunt non solum a Judæis per follementa Domini, & ab Hæreticis per Festos Sanctorum dies, quorum cultum rejiciunt, id est omnia honoris insignia, quæ illis deferuntur, verum etiam ab illis, qui nomine eius dicitur, ut *Sanctis enim diebus celebrantur conventus suos, ludorum concertationes, spectacula, & tempus fallere querunt;* & si judicium feratur ex modico cultu quem Deo reddunt, & ex parva Religione, quam pra se ferant, dici potest, illos obtinuisse, ut dies pietatis delimiti cessarent: *Quid est faciendum omnes dies Festos Dei a terra.* Idem.

Honori Bibl. Conc. Theol. de Myster. Tom. V.

N 3 vide-

tus est ad Dominum; eodem resurrexit, eodemque ad nos missit Spiritum sanctum. Denique Sabatum significat quietem, quam anima justa olim habebant in lybno ante adventum Domini nostri; & Dominica significat gloriam, qua eadem anima sancte modo fruuntur in Cœlo, & quia corpora etiam aliquando sunt perfruuntur. Sed Iudei celebrabant Sabatum, quia post mortem pergebat in locum quietis sua; Christiani vero debent Dominicam celebrare, quia monientes sperant se gloria eterna gaviosos. *Idem.*

Abusus triplex dictum festorum.

Festorum dierum celebratio magna est medium ad acquiescendum virtutem, eamque amplificandam; quamobrem potissimum commendatur. Ideo moneo vos, ut digne hoc spectaculis, alia, aliisque id genus vitis, quae Dei Fatos imitantur in demonis follementis, propter quas damones latentur, & gaudent, quemadmodum Scriptura testis, Deus illas excedat, & perhorrescat. *Gobius in Institutione Adolescentium.*

DE QUADRAGESIMALI JEJUNIO, ET ILLIUS OBSERVANDI RATIONE.

M O N I T U M.

Jejunium Quadragesimale, & hoc tempus penitentie dictionem adeo vetus est, adeoque probatum in Ecclesia Catholica, ut non ambigitur, utrum praxis bac ab Apostolis profecitatur, qui a Jesus Christo iussi sunt inde preceptum statuere; quandoquidem secundum Sancti Augustini regulam, & doctrinam, cum Sancte alius consuetudinis origo ignoratur, que omni Christianis Religiosis tempore viguit, presumendum est, illam institutam fuisse a discipulis Salvatoris iussi Preceptoris. Hinc mandatum quadragesimale Jejunii, ex Doctrina sententia partim est Divine Institutionis, partim Apostolice, sed indicium, atque prescriptum ab Ecclesia, qua inde unam ex precipiis legibus suis irrogavit. Etenim quamvis diverso modo pro temporum varietate in Ecclesiis particularibus lex hec fuerit observata: essentia precepti constans semper permanens. Quibus addi potest, preceptum hoc impetrari a solis Hereticis penitentie inimici, cuius pars ferre precipua Jejunium est. Non defuerunt tamen alii Heretici, qui de illius necessitate convechi, veluti Tertullianus, qui lapsus est in errore Montani, precepta ad excessum usque pertulerint, ac plauso Quadragesimas instituere conati sunt, ut sius eriores probarent.

Error hic non admodum protessit; neque bideriora die ultra metundis est: quandoquidem Christianorum mortifications in alterum extremum lapsi sunt; aliorum quidem propter affectum immunitatem fallacibus innixa causa; aliorum per delectum epularum; aliorum per preoccupationem temporis, quo licetis utiuntur; aliorum denique per intemperantiam, quam mundanorum ius invenit cum Ecclesia contemptu, quamvis illa plurimum laxaverit de præsta severitate, per indulgentiam, qua uia est erga filios suos.

Casualis, Doctoribusque relinquimus flatuendum quid in hoc argumento licet, quid scetus, recentem Concionatoribus superedituari rerum copiam præter eam, quam attulimus Tomo Biblioteca Concionatorum, sub Titulo de Jejunio.

DE QUADRAGESIMALI JEJUNIO.

Eiusque Observandi Ratione.

Tempus Quadragesima illud est, Auditores, tempus acceptabile, ac tempus illud salutis, de quo loquitur Apostolus: *Este nunc tempus acceptable, ecce dies salutis.* Itaque & Ecclesia ipsa peculiares sibi sumit curam, filios suos persuadendi ad dies has sancte traducendos, excitans illos ad omnia pietatis exercitii, quod nobis promoveri possunt gratis omnes, & misericordias Domini, & beneficia Sancto huic tempore inheritance.

Hoc autem potissimum tempore nobis Ecclesia praescribit Jejunium; Jejunium, inquam, quod alii vocant aniarum febrarum aliam, alii uitiorum omnium medicamentum, & alii virtutum omnium thefaurum; Jejunium quod tot ignavi Christiani reformant, quod tot homines a quo licentes prophani, & quod omnes novisiborum faculorum hereticorum impugnat, tamquam libidinis hostem, & omnium corporis obflamentorum ostrom. De hoc inquam Jejunio hodiernae die apud vos verba ficeret aggrediunt sum, ut vos horater ad præceptum hoc religiose fervandum, quod hodierna die scopus est, in quem primi alludunt, quorun aliqui sibi ob nimiam molliem indulgent; & alii medium fastis fuz in cauam interitus, & damnationis convertant. Quovis tempore, Auditores, Jejunium ita fuit commenda-ble, ut antiquis legis Sancti, non fecus ac nove illud potissimum dilexerit, & tamquam dilectissimum sibi virtutem propositum videantur, & prout inculpatis crevit, eorum abstinientiam per Jejunia arcta, & admirabiliora enuitus. Dices etiam secundum Tertullianum sententiam, abstinientiam, quam Pater hic Jejunii partem appellat: *Possidite Jejunium;* (*Tertull. s. de Jejunio.*) abstinientiam inquam primam esse virtutem, quam exigit Deus ab homine ex ipso facultorum primordio, tamquam primum innocentia, & sanctitatem obsequium. Primumque legem, quam primis Parentibus nostris impostrit, & quam illi vixit non posuerant, quia tecum in excidium omnem suam posteritatem perducent. *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Heretici negare nequeunt, universam, veterem, recentemque disciplinam mare contra se; Judas quoque habui-

te Jejuniorum dies, & tempora severa abstinentia facit; non possunt Jejunium a nasse: Apostolus, & plurimorum facultorum Patres, tandem temporis jejunia, vel sanctam Quadragesiman in stituent, ita ut quod est divine institutionis in substantia, quod modum sit de jure positivo Ecclesiastico. Nequent indicari, primos fidèles per Quadragesimam carnis abstinentiæ, & lenem tantum in dies singulos comedere; Concilia de industria Canones constitutæ; sanctam hanc Jejunii proxim ab omnibus fidélibus tam in Urbibus, oppidis, quam in desertis obseruantur, sicut in aula Principium non fecus ac in Cœnobis, & hanc consuetudinem, ac præceptum ad nos usque migrare per traditionem, quam in dabo non audent arcessere. *Ex Sermonibus Moralibus, T. 2.*

Relinquamus Hæreticos in reprobo senecti, in illis enim Propheta, verba, quibus dominatur Ha- buntur, se per Jejunium mortificantes, sepe peribit, operis sunt iniustitia, & impotitas sua. Proditus quod ex aliis iniustitia coram mortificare Quadragesimæ, in matrem suam testes iniqui, & mentita est ini- quitas sibi. *Ibidem.*

Facilius afferemini mysticam hanc Jejunii proprietatem, si duos supponas. Primum hanc peccatorum illuviam, quæ omena fere terram submergit, proficiat a carne rebelli, & indomita, quæ captivat spiritum, cumque invitum tenet Iugum. Alterum est, Jejunium potissimum institutum sibi ad carnem mortificandam, cumque tractandum, velut jumentum, cui parum cibi, sed multum oneris, ac verberum datur. His enim peccatores sequitur, Jejunium, Quadragesimale vero præserit, ad carnem macerandam institutum, auferre illi, quidquid eam palpat, procurare quidquid illi incommodat, & quadragesima dies ultici rebellonum eius; festim, & sine sensu illam circuin, ne rebeller; ignem ejus, & cupiditatem illius impetum retardare, & Christiano tantum virum in prælia conferre, ut spiritu Deo subiecto per illam, & corpore subiecto spiritui magis magisque in tentacione fornace exspectat, in quam sua conscientia, & dæmonie conjectat. *Idem.*

Dæmon duobus capitibus vitis tamquam duobus terribilibus capitibus usus est, ut de prima Mundi virtute victoriæ referret; gula videlebat, ac superbia: Cum enim homo duabus conitetur partibus, quarum altera Corpus est, &

alio-

De Quadragesimali Jejunio.

153

altera Spiritus; contra corpus galat adhibuit, exhibens illi fructum veritatis; & contra spiritum superbia usus est, cogitationem, ac desiderium immittens, quo Deo similis fieret. Deus autem, qui ut Mundum salvum faceret adhibuit confusum illi penitus opposita, quæ illam perdiderat; Deus, inquam, non solum voluit, ut homines per penitentiam in viam salutis regredierentur; sed præterea, ut nota, signum, & prima veluti belli declaratio, quod inferre volent peccato per penitentiam, effecit Jejunium, quod simul & corporis edomat, & humiliat animam. Ita Scriptura ut plurimum utrumque conjungit, tamquam duas virtutes, qæ in vicem separari non possunt. *Jejunium, & humiliatio.* anima nostra. (*Isaia 58.*) Hoc, iterum dico, me coegerit, ut apud vos fermonem instituente de præcepto, quod Sancto hoc nos nobis imponit Ecclesia, & de medis sanctificandi Jejunium, ut Proprietate verbis utar: *Sanctificate Jeju-nium,* ne incidatis in malum eorum, de quibus Sanctus Chrysostomus loquitur, qui in Jejunio suo, quæ unica fere est actio penitentia quam faciunt pro peccatis suis, recentia committunt peccata per antequitatem suam iam inventum appellant, potquam idem Sanctus Basilis (*Homil. de Jef.*) ayo tu teftus est, illum per antiquitatem suam jam fuisse Venerabilem? Cujus veneranda est cantrix. Quid ergo? quod confiteruntur Apostoli; quod tota recepit Ecclesia omnibus faciliis, & in omni Mondo; quod omnium temporum fideles obseruant, novum inventum vocabitur? Et superstitio erit facere, quod veteres Patriarchæ fecerunt? Quod ipse Salvator exercuit, & cujus ipse nobis primus in nova lege reliquit exemplum; & quod Sancti omnes exempla fecati adhucbuerunt tamquam medium lefe ad summum Sanctissimam apicem attollendi? Quid igitur vocabitur Religiosem irridente, nisi scurrilis ita hereticorum nostrorum reformatio nequissima impietate illam irridere censeatur? *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Non alius in hoc sermone mihi meus est, nisi persuadendi quod Jejunium Quadragesimale necessitatem, ostendendo quod confiteruntur Apostoli; quod tota recipit Ecclesia omnibus facilis, & in omni Mondo; quod omnium temporum fideles obseruant, novum inventum vocabitur? Et superstitio erit facere, quod veteres Patriarchæ fecerunt? Quod ipse Salvator exercuit, & cujus ipse nobis primus in nova lege reliquit exemplum; & quod Sancti omnes exempla fecati adhucbuerunt tamquam medium lefe ad summum Sanctissimam apicem attollendi? Quid igitur vocabitur Religiosem irridente, nisi scurrilis ita hereticorum nostrorum reformatio nequissima impietate illam irridere censeatur? *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Modus fæciliandi Jejunium.

Cuius innititur hæc naturalis, & primæ legi, quam dignus Dei in cordibus omnibus impreficit, & ratio est, quod post hominis primi peccatum nascimur omnes cum misera quadam in sensu voluntatis proclivitate, & omnes subditus sumus huic legi membrorum, de qua verba facit Apostolus: *Vide altam legem in membris meis, repugnante legi mente mea, & captivante me sub lege peccati.* (*Ad Rom. 7.*) Verbo, experimentum omnes fungentes effectus intellectus hujus concupiscentia, quæ nos in malum impellit, & quæ tantum in nobis patet. Ex parte idem Apostolus (*Ad Rom. 6.*) vocat corpus nostrum corpus peccati, hoc est corpus peccato subditum, quod tuo pondere tuo fertur in peccatum, & quod secum trahit spiritum, nisi hic sedulo inordinatum appetitum suorum cursum repræficit. Hinc sequitur, quod quantum necesse est subiungere hanc corporis legem legi spiritus, tantum certandum est ad auferendam hæc arma quocunque pretio huic inimico, qui nostrummetiporum partem constituit; ide quoque validissima, eaque præstissima media est adhucbida. At contar domesticum hunc inimicum abstinentiam infirmari, quemadmodum crapula, & dampum delicti rebatur. Jejunio protervi, quemadmodum edacitate reficit, & denique quo magis corpori cibus subtrahitur, minus est rebile ratione. Inferendum est igitur, nos naturali præcepto teneri ad Jejunium observantiam, quamvis etiam aliunde non est præscriptum; & nos tandem, & tam frequenter obligati, quandiu viget periculum succumbendi studi natura corrupta, quæ nos ad Dei legem infringendam impellit. *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Quam causa fæciliandi Jejunium.

Jejunium aptissimum esse medium ad coercendum hunc in temperantiam appetitum, & hanc subigendam carnis rebellium aduersum spiritum, hoc sola debet docuisse experientia; cum corpus nostrum fit simile in omniis jumentis, quæ pinguedo effectus minus tractabilius ductori, qui illi aliquando ferari permittit. Quo magis in mollice, & otio quieticit, opipare alitur, & saginatur: eo magis contra spiritum rebellat, quod Tertullianum locum præbut dicendi, perraro accidere luxuriam non esse cuma conjunctam, quæ illam sovet, & nutrit: *Luxuria fuit causa mortis,* (*De Jejunio.*) videlicet res est in solita, & iere fine exemplo. *Idem.*

Jejunium cum Sancto quadam viro vocari potest, originam rei Jutitio reparator; efficit enim in homine, nominalis exterior, quæ innocentia status operabatur, tenet appetitum rationis subiectum, reprimit cupiditatem, at tandem præfens est antidotum contra peccata. Hoc ipsum sentit Ecclesia, quæ inter Jejunum effectus omnia, quæ inde percipit, bona recenset: *Qui corporali Jejunio vita comprimit,* ut quadragesimale tempore canit; neque aliae inquirende sunt causa, nisi quod infirmat corpus, dum roboret spiritum; domet cum destruit inimicum, dum valde restitut omnibus incuribus exterioris; & si Sanctus Chrysostomus appellat carnem nostram dæmonem interiorum, qui nostrarum partem constituit: *Inveniam dæmonem, omnia prava studentem,* ego cum Salvatore dicere possum: hoc genus non ejicitur, nisi in Jesu.

Quoniam ea
præceptum
Mundi
afficitur, ut
reformatio
hæreticorum
jejunium
dif-
ficunt.